

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 317/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť E. C., R., zastúpenej advokátom JUDr. J. Č., H., pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Revúca v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 59/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2010 doručená sťažnosť E. C., R. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. Č., H., pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Revúca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 59/2008 (pôvodne vedenom okresným súdom pod sp. zn. 1 C 633/99 a Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. RA 1 C 741/99).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Podaným návrhom zo dňa 17. 8. 1999 sa navrhovateľka E. C. domáha proti odporcom v rade 1) G., výrobné družstvo v likvidácii, so sídlom S., v rade 2) V., výrobné družstvo, so sídlom L., v rade 3) G. výrobné družstvo so sídlom S., zaplata 559,32 €. Návrh na začatie konania bol na Okresný súd Revúca doručený dňa 23. 8. 1999 a konanie bolo vedené pod sp. zn. 1 C 633/99.

Dňa 11. 10. 1999 bol návrh vrátený na opravu pretože odporca G. – výrobné družstvo invalidov v S. bolo dňom 3. 8. 1999 zrušené.

Podaním zo dňa 12. 10. 1999 navrhovateľka svoj návrh upravila a žalovanej sumy sa na Okresnom súde v Revúcej domáhala proti odporcom: 1) G. v. d. S., 2) G., v. d. S., 3) V., v. d. L., 4) G., v. d. S. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 1 C 741/99. Po zrušení Okresného súdu Revúca bolo konanie na Okresnom súde v Rimavskej Sobotě vedené pod sp. zn. RA 1C 741/99.

Dňa 25. 1. 2000 bolo navrhovateľke doručené vyjadrenie odporcu G., v. d. S. a výzva. Na základe výzvy navrhovateľka dňa 31. 1. 2000 súdu oznámila, že na návrhu voči žalovanému pod bodom 2) G., v. d. S. netrvá a súhlasí, aby voči tomuto účastníkovi okresný súd konanie zastavil a voči ostatným žalovaným na návrhu v celom rozsahu trvá.

Dňa 24. 5. 2000 bola navrhovateľke doručená ďalšia výzva aby oznámila, či neberie späť žalobu aj voči žalovaným G., v. d. S. a V., v. d. L. Na výzvu súdu navrhovateľka podaním zo dňa 26. 5. 2000 oznámila, že na podanom návrhu aj voči odporcom 1) a 2) trvá.

Okresným súdom Revúca bolo na deň 24. 10. 2000 nariadené pojednávanie. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Z dôvodu nekonania súdu navrhovateľka Okresný súd v Revúcej podaním zo dňa 7. 5. 2001 požiadala o možnosť nariadenia termínu pojednávania. Pojednávanie vo veci nariadené nebolo. Podaním zo dňa 10. 8. 2005 navrhovateľka Okresný súd v Rimavskej Sobotě opätovne požiadala o možnosť nariadenia pojednávania vo veci. Okresným súdom v Rimavskej Sobotě bolo pojednávanie nariadené až na deň 19. 9. 2006, ktoré bolo upovedomením o odročení pojednávania odročené na deň 5. 10. 2006.

Oznámením zo dňa 1. 12. 2006 súd oznámil, že na odporcu V. L. bol uznesením KS v Banskej Bystrici vyhlásený konkurz a preto sa toto konanie v čase vyhlásenia konkurzu zo zákona prerušuje.

Uznesením Okresného súdu Revúca 5 C 59/08 súd rozhodol o zastavení konania v časti voči odporcovi 2). Proti uzneseniu podal odvolanie odporca 1). Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 80/2009 zo dňa 27. 4. 2009 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené.

V priebehu roku 2001 až 2006 súd vo veci nekonal a nebol vykonaný žiaden procesný úkon.

Z dôvodu, že súd napriek mojim žiadostiam vo veci pojednávanie nenariadil dňa 26. 8. 2009 som predsedovi Okresného súdu Revúca zaslala sťažnosť na prieťahy v konaní a opätovnú žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania a rozhodnutie vo veci.

Dňa 12. 10. 2009 mi bolo doručené vyjadrenie k sťažnosti zo dňa 26. 8. 2009 v ktorom predseda Okresného súdu v Revúcej skonštatoval, že po preverení predmetného spisu môže konštatovať, že zákonný sudca Okresného súdu Revúca sa náležite venuje práci a postupne študuje spisy, čo je predpokladom pre kvalitné a zákonné rozhodnutie a nezistil teda nečinnosť sudcu a ani také konanie, ktoré možno považovať za zavinené prieťahy v konaní.

S konštatovaním predsedu Okresného súdu v Revúcej som nesúhlasila a preto som dňa 19. 11. 2009 predsedovi Krajského súdu v Banskej Bystrici zaslala žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti. Predseda Krajského súdu v odpovedi na žiadosť uvádza, že je nepochybné že v predmetnej veci vznikli dlhodobé prieťahy spôsobené nečinnosťou súdov najmä v rozmedzí rokov 2001 až 2006 kedy nebol vo veci uskutočnený žiadny procesný úkon a čiastočné prieťahy v konaní boli zistené aj po 1. 1. 2008 kedy bol spis z Okresného súdu Rimavská Sobota postúpený Okresnému súdu Revúca a vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti bola žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti podaná opodstatnene, nakoľko sťažnosť zo dňa 26. 8. 2009 predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici považuje za dôvodnú.

Okresným súdom bolo vo veci nariadené pojednávanie na deň 22. 12. 2009 a súd vo veci rozhodol tak, že odporcovia v rade 1 – 3 sú povinní zaplatiť navrhovateľke mzdu vo výške 246,33 € netto spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne od 10. 7. 1999 do zaplatenia ako aj náhradu mzdy vo výške 312,99 € brutto spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne od 10. 7. 1999 do zaplatenia a zároveň bola odporcom uložená povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy konania.

Proti rozhodnutiu Okresného súdu v Revúcej podal odvolanie odporca v rade 1) a do dnešného dňa nebolo o mojom návrhu z roku 1999 právoplatne rozhodnuté.“

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal tento nálež:

„Základné právo E. C., trvalé bytom R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Revúca v konaní o zaplatenie 559,32 € vedenom pod sp. zn. 5C59/2008 porušené bolo.

Okresnému súdu Revúca v konaní vedenom pod sp. zn. 5C 59/2008 prikazuje sa konať bez zbytočných prietáhov.

E. C. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 4.000,- €, slovom štyritisíc eur, ktoré je Okresný súd Revúca povinný vyplatiť sťažovateľke do 15 dní od právoplatnosti nálezu.

Okresný súd Revúca je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia advokátovi JUDr. J. Č., H. vo výške 303,31 do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 59/2008. Toto konanie začalo na okresnom súde na základe návrhu sťažovateľky 18. októbra 1999. Pôvodne bolo vedené na tomto súde pod sp. zn. 1 C 633/99 a na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. RA 1 C 741/99.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti, ako aj zo spisu okresného súdu sp. zn. 5 C 59/2008 zistil, že okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom z 22. decembra 2009. Teda okresný súd, ktorému mal ústavný súd na základe návrhu sťažovateľky prikázať konať, vo veci už rozhodol pred podaním sťažnosti. Keďže rozhodnutie prvostupňového súdu bolo napadnuté odvolaním, bola vec predložená Krajskému súde v Banskej Bystrici, ktorý rozsudkom z 25. mája 2010 potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu. Rozsudok sa 15. júla 2010, teda v čase rozhodovania ústavného súdu o podanej sťažnosti, stal právoplatným a vykonateľným.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa

nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu. Ústavný súd preto v súlade so svojou judikatúrou (IV. ÚS 61/03, III. ÚS 41/07, II. ÚS 214/08) poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj právu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Sťažnosť na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 59/2008 bola ústavnému súdu doručená 25. marca 2010, teda potom, ako okresný súd vo veci meritórne rozhodol. V čase podania sťažnosti teda okresný súd už nebol oprávnený vo veci konať, nemohol ovplyvniť priebeh konania, a teda ani porušiť označené práva sťažovateľky, pretože vyhlásením rozsudku vo veci samej a jeho doručením účastníkom konania okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila vyhlásením rozhodnutia vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a preto podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu bola sťažnosť odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (obdobne napr. III. ÚS 248/08).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2010